

NOPE

APRILL 2011 NUMBER 1

* **ETTEVÖTTE JA
ÜLIKOOLI KOOSTÖÖST**

**LOOVUS JA *
INNOVATSIOON
SINU ETTEVÖTTES**

**RESTAUREERIJAD *
TEEVAD AJALUGU**

* **SMARTPOSTI
PAKIAUTOMAADID**

**EESTI PÄRIS *
OMA NÕUD**

**TÖÖTUS *
KULMINEERUS
UUE BRÄNDIGA**

* **TARBEKUNST KUI
VANANENUD VÄLJEND**

* **KUIDAS VALMIB
INTERNETIPORTAAL**

EESTI KUNSTIAKADEEMIA

JUHTKIRI

Heidy Eskor-Kiviloo
Arendusosakonna juhataja

Oleme vist kõik aeg-ajalt kuulnud hüüatust: „Ah, need kunstiinimesed!“ Sellest lausest võib tagasi kajada mitmesuguseid värve ja varjundeid. Keskendume positiivsele - disainerid, sisearhitektid, kunstnikud muudavad igapäevase eriliseks, unikaalseks ning ainulaadseks. Nad aitavad eristuda lihtsalt ning lihtsal eristuda.

Eesti Kunstiakadeemias on 28 eriilmelist osakonda ja õppe-tooli. Igaühes neist pulbitseb elu. Neis töötavad loojad (jah, kunstiinimesed), kes on restaureerinud maale, oreleid ning mõisaid, kaardistanud rannakülasid, disaininud temperatuuri muutusi arvestavaid arukatest tekstiilidest tooteid, puhunud klaasist pille, kujundanud Tallinki laevade ruume, arendanud kuuma- ja külma-kindlaid restoraniarvikuid või sepihanud kandiku Eesti kokkade esindusele osalemaks mainekal Bocuse d'Or Europe võistlusel. Seda rida võiks pikalt jätkata.

Viimastel aastatel on meie inimesi tunnustatud nii kodus kui väljaspool Eesti piire. Mõned üksikud nopped meediast:

„Moekunstniku Marit Ilisoni eksperimentaalne moeprojekt „Lúmíne“ valiti Hollandi maineka rahvusvahelise e-kultuurifestivali STRP tänavusse programmi Hollandis.“

„Eesti tekstiilikunstnik Marta Kisand võitis oma projektiga „PaperDoll Brooches“ Trieste Contemporanea üheksanda disainikonkursi, mille teemaks oli tasakutalismani loomine.“

„Eesti Kunstiakadeemia tekstiilidisaini magistri Liis Koorti töö (sensoorse integratsiooni häiretega lastele teraapiavahend) võitis Shanghais ülemaailmsel noorte disainerite konkursil preemia.“

„Kanazawas Jaapanis aset leidnud rahvusvahelisel klaasikunstanike konkurss-näitusel noppisid eesti kunstnikud, prof. Mare Saare ning Kristiina Uslar, kaks auhinda.“

Mulle on meelde sööbinud Vancouveris asuva Emily Carri Kunsti- ja Disainiülikooli presidendi Dr. Ron Burnett'i sõnum, mida vastata neile, kes esitavad küsimuse: mida teie siin ikka õieti teete? Vastuseks esitab ta oma poolse küsimuse: kuhu te lähete turismireisil? Kuna valdavalt tõdetakse, et kindlasti käiakse näitustel galeriides-museumides, siis siit pole enam kaugel arusaam, et meie siin kodus tegeleme selle samaga, mida muidu käiakse mujal kindlasti imetlemas.

„NOPE“ esimene number pakub kilde ning noppeid siit ja sealt Eesti Kunstiakadeemia viimase aasta tellimusprojektidest. Neid projekte on teostanud nii meie professorid kui üliõpilased koos juhendajatega erinevate projektide käigus. Loodan, et „NOPE“ toob lähemale selle maailma, mida soovime teiega jagada. Kes teab, kuidas koostöö meiega teid oma unistustele lähemale aitab.

Kohtumisteni Eesti Kunstiakadeemias. **NOPE**

KOOSTÖÖ ALUSTAMISE ABC

Allikas: **EKA arendusosakond**

- Võtke ühendust Eesti Kunstiakadeemia arendusosakonnaga.
- Esitage koostööidee esmane kavand. Pange kirja projekti valdkond ja võimalikud kaasatavad erialad, kirjeldage projekti eesmärki ning probleemi, mis vajab lahendamist. Märkige ära projekti tähtaeg.
- Ära märkida tuleks ka see, kas soovite kasutada võimalikku täiendavat toetust, näiteks Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse Innovatsiooniosaku programmist.
- Leppige EKA arendusosakonna esindaja kaudu kokku koostööprojekti tegevusplaani, eelarvet ja finantseerimisstrateegiat.
- Sõlmige arendustöö teostamise leping.
- Kui vaja, koostage finantseerimistaotlused ja projekt ongi käima lükatud!
- EKA esitleb tulemusi tellijale, tehakse kokkuvõtted, tulemused antakse üle tellijale.
- Tulemuste ühine turundamine. **NOPE**

EKA TEENUSTEGA SAAB TUTVUDA TEENUSTE KATALOOGIS: WWW.ARTUN.EE/TEENUSED

Teenuste nimekiri on avatud. Kataloog annab teenustest võimaliku üldise ülevaate.

Koostöösooviga või ka tekkivate küsimustega pöörduge EKA arendusosakonna poole:

INGELA HEINASTE

Telefon: 6267108,
E-post: ingela.heinaste@artun.ee

SVEN IDARAND

Telefon: 6267116,
E-post: sven.idarand@artun.ee

Väljaandja:

Eesti Kunstiakadeemia
Tartu mnt. 1, 10145, Tallinn

Kontakt:

Sven Idarand
Telefon: 6267116
E-post: sven.idarand@artun.ee

Toimetus:

Sven Idarand
Kristi Leppik
Heidy Eskor-Kiviloo

Kujundus:

Eerik Kändler

Kirjatüübid:

Anton Koovit "Adam" ja "Aleksi"

Kaanefoto: Karel Koplimets

Kaanejoonis: Mae Kõõnnemägi

Paber: Multioffset 140 g

Trükk: Ellingtoni trükiagentuur

SMARTPOSTI PAKIAUTOMAATIDE JUURES LÄHTUSID TUDENGID PRAKTILISUSEST

Kui Smartposti pakiautomaatide tootja Cleveroni Küttil tuli idee, kuidas oleks võimalik pakki senisest kiiremini kätte toimetada, siis Eesti Kunstiakadeemia (EKA) tudengid aitasid pakiautomaatidele anda praktilisuse ja välimuse, mille järgi need praegu inimestele silma hakkavad.

Tekst: **Kristi Leppik** Joonis: **Cleveron**

Pakiautomaatide tootja Cleveroni juhi Anno Küti sõnul seisid nad aastaid tagasi komistuskivi ees - kuidas saata üle Eesti laiali näiteks mõnda T-särki või raamatut? «Siis oli olemas kullerteenus, mis on mõistlik mõne suurema toote, näiteks mööbli veoks, kuid väiksemate esemete puhul muutub kullerteenus ebapraktiliseks,» ütles Kütt. Seeläbi tekkis idee töötada välja pakiautomaadid, mille kaudu paki saatmine on kiire ja lihtne.

Samas aga oli vaja lahendada küsimus, milline võiks Smartposti pakiautomaat välja näha, millisest materjalist peaks see olema tehtud ja millised mõõtmed oleksid kõige efektiivsemad. Ja muidugi võiksid pakiautomaadi tootmiskulud olla minimaalsed. Tekkinud küsimuste tõttu jõudis Kütt EKA tootedisaini osakonna juhataja professor Heikki Zoovani ning dotsent Sixten Sebastian Heidmetsani, kes koos tudengitega Küti firmale abikätt pakkusid.

EKA-poolse projekti juhendaja Heidmetsa sõnul oli Smartposti projekti juures raskeim osa see, et kõik omavahel n-ö klappima saada - et jäätis ei sulaks ning limonaad ei jäätuks. «See kõik tuleb omavahel kokku panna, juhindu-

des lähteülesandest,» rääkis Heidmets.

Kui praegu asuvad Cleveroni omaniku Arno Küti sõnul seni paigaldatud 46 pakiautomaati sisetingimustes ehk kaubanduskeskustes, soovis firma EKAlt lahendust pakiautomaatidele, mis töötaks ka välitingimustes. Olgu väljas siis lagipähe paistev suvine päike või viimastel kuudel eest-

«Peab arvestama olusid, materjali, praktilisust ja erisust, alles siis tuleb ilu ja kunst,» ütles EKA dotsent Sixten Sebastian Heidmets.

lastega sõbraks saanud 20-külmakraadine pakane. Sealjuures pidi veel arvestama muude piirangutega - näiteks sellega, et paviljon oleks lihtsalt transporditav, mahtuma tavalisele veoautole.

«Kõigele tuleb mõelda - arvestada inimese mõõtudega, sealjuures ratastoolis liikuva inimese vajadustega ja teiste tingimustega,» lisis pro-

fessor Zoova. Tema sõnul ei saa teha toodet, mis ei ole praktiline. «Toote disainimise vajadus ei tule kunagi disainerilt endalt,» sõnas Zoova.

Ta selgitas, et alati pöördub disaineri poole mõni murelik inimene, kellel on midagi vaja. «Disaini esmaseks kriteeriumiks on funktsionaalsus, kasutajasõbralikkus ning loomulikult esteetika, atraktiivsus ja sobivus keskkonda,» rääkis professor.

Tudengite poolt esitatud erinevaid töid laekus Cleveronile mitmeid. Võitjaks osutus tudengite Lauri Hirvesaare ja Helina Nelise pakutud lahendus, mis Heidmetsa sõnul oli nn lähteülesandele kõige sarnasem.

Koostöö EKAgasujus Küti sõnul hästi. «Saime mitmeid huvitavaid ideid tulevikuks, mida praegu kasutame järgmise põlvkonna pakiautomaadi väljatöötamisel,» lisis ta.

Küsimusele, kui palju aitab kaasa taoliste reaalsete olukordade ja projektide lahendamise tudengi õppimisele EKAS, vastas Heidmets, et see annab tudengile ette kindlasti reaalsemad mõõtmed. «On olemas kindlad piirid, lähteülesanne,» rääkis ta.

Ja mis saaks veel eluliselt reaalsem projekt olla, kui tänaseks kasutab neid samu punaseid Smartposti pakiautomaate üle 200 000 kliendi ja neist üle poolte on püsikasutajad. «See arv kasvab pidevalt. Selle aasta veebruari pakkide maht oli eelmise aasta veebruariga võrreldes kahekordistunud,» lisis firma omanik Kütt. Praeguseks on lisaks Eestisse paigaldatud esimesed masinad ka Venemaale ja Soome. **NOPE**

Poollahtine kiosk.

EESTI NÕUD EESTI TOIDULE EKAST

Odav masstoote kasutamine Eesti nooblimates restoranides, jookide serveerimine ebasobivatest klaasidest – olukorrad, millega on igaüks meist kokku puutunud. Et tulevikus taolisi hetki vältida, on Eesti Kunstiakadeemia (EKA) keraamika- ja klaasikunstiosakonnad võtnud nõuks töötada välja Eesti oma serviis – taldrikutest ja tassidest pokaalide, dekantrite ning magustoidunõudeni välja.

Tekst: Kristi Leppik Foto: Karel koplimes

**«Esimesi reaalseid vilju projektis "Toit ja Nõu" loodame näha umbes aasta pärast.»
EKA klaasikunsti osakonna dotsent
Tiina Sarapuu**

«Soomes käies kadestan alati põhjanaabreid, sest igas külakolka puhvetis on neil Arabia serviisid kasutusel,» tõdes EKA keraamikaosakonna juhataja Urmas Puhkan. Eesti nõudel aga pole veel n-ö oma nägu.

Nõusid on küll toodetud, ent see lõppes koos nõukogude ajaga, mil korralikud keraamikatööstused hingusele läksid. «Tol ajal kaaluti nõude kavandeid hoolega ja iga nurga pealt. Neid hindas komisjon, kuhu kuulusid kunstnik, tehnoloog, kaubanduse esindaja,» meenutas Puhkan ja lisas, et koos nõukogude süsteemiga aga see traditsioon lagunes.

Idee disainida Eestile oma nõud on Puhkani sõnul olnud pidevalt õhus. «Oleme proovinud allesjäänud keraamatööstusega sidemeid korduvalt taastada,» rääkis ta. Nii toimus näiteks 2006. aastal tootenäidiste leidmise konkurs. Kaks tööd valiti välja ning need pidid tootmisse minema. «Tallinna keraamikatehas vahetas aga omanikku ja katse luhtus,» rääkis Puhkan. Vahepealsetel aastatel prooviti koostööd teha veel Siimustiga, kuid siis takerdus tootmine tehase maksuvõla taha.

Nüüd aga on saanud Eesti nõud n-ö uue hingamise. Kevadel toimival ümarlaul soovivad nii

Puhkan kui ka EKA klaasikunsti osakonna dotsent Tiina Sarapu koguda värskaid ideid ja mõtteid Eesti restoranipidajatelt ning toitlustajatelt. «Projekt «Toit ja nõu» on praegu küll veel suhteliselt algusjärgus, kuid sealsel ümarlaul tahamegi tutvustada oma võimeid ning võimalusi ja kaardistada vajadused ning huvid,» tõdes Sarapu. Esimesi reaalseid vilju loodavad nad näha umbes aasta pärast.

Ka endise restorani Vertigo peakokk Imre Kose on öelnud, et head Eestis valmistatud keraamikat restoranidele ja kohvikutele oleks vaja viivitamatult kohe. «Eriti kui on soov veidigi üllatada väljastpoolt Eestit saabusvat klienti,» ütles Kose. «Nõu saab olla kultuuri kandja, seda eriti hästi veel koos toiduga,» lisas Puhkan juurde. Sestap näevadki EKA keraamikud ja klaasikunstnikud esialgu koostööpartneritena restorane, kellel võiks olla huvi Eesti oma nõusid kasutada.

Sarapu sooviks märksa rohkem tähelepanu pöörata magustoidu serveerimisele, mille nõud võiksid klaasikunstnikud koos kok-

kadega spetsiaalselt välja töötada. «Siin võiks olla ruumi fantaasiale. Teostamiseks saaks kasutada mitmesuguseid tehnoloogilisi võimalusi,» rääkis Sarapu.

Niisamuti loodab Puhkan, et kui kokku saavad kõik kolm osapoolt - tootja, toitlustaja ning kunstnik - siis võib tulem olla täiesti midagi enneolematut. «Tekib omamoodi töökoda-köök, kus ideed, mis seni on tundunud utoopilistena, leiavad vaimukaid, samas aga praktilisi lahendusi,» rääkis Puhkan.

Sarapuu ei oska öelda, kas tulevikunõud võiksid suuremat kasutust ka Eestist väljaspool leida. Küll aga arvab ta, et kindlasti an-

nab igale restoranile, baarile või kodule palju juurde see, kui toitu ja jooki pakutakse kvaliteetsetest ja kaasaegsetest nõudest. «Seda uhkem ja huvitavam, kui tegu oleks kohaliku kõrgetasemelise disainiga,» ütles ta optimistlikult tulevikku vaadates. **NOPE**

**«Nõu saab olla kultuuri kandja ja eriti hästi veel koos toiduga!»
EKA keraamikaosakonna juhataja Urmas Puhkan**

EASi AMETNIK: ETTEVÖTTE JA ÜLIKOOI KOOSTÖÖST SAAVAD KASU MÕLEMAD

Kui ettevõtjal on ambitsioonikas idee, kuid näiteks puudub kas raha või vajalikud oskused idee elluviimiseks, on üheks võimaluseks raskuste ületamisel Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS), teisalt on võimalik kaasata ka ülikooli tudengeid. EASi innovatsioonivõimekuse juht Aali Lilleorg just viimast ettevõtjatele soovitabki – kaasake oma töösse üliõpilasi, sest kasu on mõlemapoolne.

Tekst: **Kristi Leppik** Foto: **Margus Johanson**

Millega innovatsiooni divisjon tegeleb, millistele ettevõtjatele see vajalik on?

Innovatsiooni divisjon tegeleb selliste tegevuste ja toetustega, mis aitavad tõsta ettevõtete innovatsioonivõimekust ning arendada kõrge lisandväärtusega konkurentsivõimelisi tooteid ja teenuseid. Tegevused ja toetused on suunatud ettevõtjatele, kes tahavad muudatusi ette võtta ja vajavad selleks teadmisi, kogemuste vahetamist ning toetust.

Kuidas te ettevõtet aitate?

Viime ellu meetmeid, mis loovad keskkonda ja mehhanisme ülikoolide ja ettevõtete vahelise koostöö soodustamiseks. Näiteks Spinno programm ja tehnoloogia arenduskeskuste toetamine.

Ja milleks need mõeldud on?

Need on mõeldud selleks, et välja töötatud teadus- ja arendustööd rakendataks enam ja oskumalt ärielistel eesmärkidel ning vastupidi, ärielistel eesmärkidel oleksid nii ambitsioonikad, et pakuksid väljakutseid ka teadlaskonnale ja et ülikoolid võtaks enam oma eesmärkideks lahendada ka ettevõtjate probleeme.

Kui oluliseks peate ülikoolide kaasatust?

Oluline on ka ettevõtluspisiku süstimine juba ülikoolis õppimise ajal. Seda soodustame näiteks noorte äriplaanide konkursi Ajujaht läbiviimisega.

Laiema teadlikkuse tõstmise eesmärgil jagame infot ja korraldame koolitusi. Rahvusvahelise ettevõtete ja teadusasutuste vahelise koostöö soodustamise eesmärgil jagame infot ja aitame leida koostööpartnereid. Eesti

kõrgtehnoloogilise ettevõtluse arendamise eesmärgil tutvustame võimalusi ja viime ellu arendustegevusi ka kosmose sektori arendamiseks.

Lisaks on meie ellu viia bio- ja energiatehnoloogia teemalised teadus- ja arendustegevuse alased riiklikud programmid, mille eesmärk on kavandada ja arendada sektorisisest, sektori ja riigi vahelist ning rahvusvahelist koostööd.

Milliseid toetusi on võimalik ettevõtjal taotleda?

Toetusi on mitmeid. Näiteks innovatsiooniosakute toetusmeede ettevõtjate ja innovatsioonipartnerite vahelise koostöö tihendamiseks. Tootearenduse toetus ettevõtjatele ja teadusasutustele arendusprojektide ettevalmistamiseks ja nende läbiviimiseks. Lisaks on ettevõtete rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamiseks kõrge kvalifikatsiooniga ja rahvusvahelise töökogemusega teaduri, inseneri, disaineri või turundusjuhi palkamiseks arendustöötaja kaasamise toetus.

Rääkige palun lähemalt innovatsiooniosakute toetusmeetmest.

Innovatsiooniosakute toetusmeede on ettevõtjate ja innovatsioonipartnerite vahelise koostöö tihendamiseks. Näiteks, kui ettevõtte vajab muudatuste käivitamiseks nõu oma ala parimatelt spetsialistidelt ja vajab selle jaoks toetust, siis innovatsiooniosak on just sobilik.

Innovatsiooniosaku abil saab väike- või keskmise suurusega ettevõtja koostöös kõrgkooli, katsetalori või intellektuaalomandi ekspertidega uurida innovaatilisi lahendusi arengutakistustele, katsetada uusi materjale, koguda teadmisi tehnoloogiate kohta, teha uuringuid intellektuaalomandi andmebaasides ja muud.

Millistele ettevõtetele on innovatsiooniosak mõeldud?

Toetusmeetme eesmärk on uute innovatsioonialaste koostöösidemetega loomine, seetõttu on osak suunatud just nendele ettevõtetele, kel varasem koostöö kogemus puudub.

Kui vaadata viimaseid koostööprojekte Eesti Kunstiakadeemiaga (EKA), siis näiteks Bioteek OÜ leidis sobivaima lahenduse mahepoe osaks oleva pagarikõõgi sisustamiseks, Marvellous OÜ sai keraamilised uudse disainilahendusega koerte sööginõud, Galvi-Linda OÜ sai uued disainilahendused esmase abi komplektile, mis on mõeldud päästjatele ja päästetavatele katastroofiolukorras ja näiteks A.I. VAR OÜ sai EKALT abi uue telgilahenduse disaini analüüsi teostamisel ja töötas välja uue toote prototüübi.

Kui ettevõttel varasem kokkupuude nii EASI kui ka teadusasutusega puudub, siis kuidas saaks koostööd alustada?

Siis ongi kõige lihtsam alustada innovatsiooniosaku toetusmeetme võimaluste tundmaõppimisest. Seda toetust on EASist võimalik taotleda läbi e-keskkonna ja vastuse toetuse saamise kohta võib saada isegi samal päeval.

Kui koostöö soov ja eesmärk on olemas, siis on hea EASI infokeskusest nõu küsida, milline toetusmeede aitaks kõige paremini seda eesmärki ellu viia. EASil on ettevõtjatele väga palju erinevaid toetusmeetmeid ja need saavad ettevõtjaid aidata just siis kõige paremini, kui ettevõtjal on omal eesmärk olemas ja sellele leidub sobiv toetusmeede. Kui eesmärke hakatakse seadma toetuse saamise võimaluse järgi, siis elu näitab, et sellest ei tule midagi head välja.

EASI innovatsiooniosakuid rakendades valmisid EKA keraamikaosakonnal uudse disainilahendusega keraamilised koerte sööginõud.

Mida ettevõtja osaku kasutamiseks tegema peab?

Ettevõtja peab omama selget eesmärki ja uurima erinevate kõrgkoolide kompetentse ja tegevusvaldkondi. Seejärel võtab ettevõtte ühendust sobiva kõrgkooli või teadusasutusega, kes vastavat teenust saab osutada ning ühtlasi küsib teenuse osutamiseks hinnapakkumise. Kui omavahel on kokkulepe sõlmitud, siis pöördu ta EASI poole, täidab taotluse. Positiivse vastuse korral võib ettevõtte ja kõrgkooli vahel kokkulepitud töö alata. Ja kui töö on valmis, annab ettevõtja sellest teada EASile ning EAS hüvitab tekkinud kulu.

Mida ootab EAS ettevõtete ja ülikoolide koostööst?

Teaduse ja äri vahel on hulga vastuolusid. Me ootamegi, et mõlemalt poolelt muutuks tahe

koostööd teha aktiivsemaks ja leitaks ka ühiseid lahendusi kuidas seda arendada ja vastastikku kasulikud olla. Lisaks ootame, et koostöö jätkuks võimalusel ka peale esimest kogemust.

Kuidas hindate – kas ettevõtted on piisavalt teadlikud, kuidas on võimalik EASI toel teadusasutuste või kõrgkoolidega koostööd teha?

Kindlasti ei saa me väita, et ettevõtjad on juba piisavalt teadlikud. Oleme omalt poolt tegemas päris palju, et infot jagada. Siinjuures on oluline ka kuidas ja kui palju infot vajatakse või vastu võetakse.

Oleme omalt poolt vägagi avatult nõu andmas, juhul kui ettevõtjal on huvi olemas. Ettevõtjad ja huvilised leiavad kogu info EASI kodulehelt. Innovatsiooni divisjoni poolt viime läbi regulaarselt igakuiseid tootearenduse infohommikuid. Ka on ettevõtjal võimalik saada personaalset nõustamist.

Laiemalt avalikkuse teadlikkuse tõstmiseks korraldame nii meie kui ka kõrgkoolid aeg-ajalt suuremaid üritusi, kus tutvustatakse koostöövõimalusi ja jagatakse kogemusi juba tehtud ühistest projektidest. Näiteks on juba kahel aastal toimunud Tartu Ülikooli lahtiste uste päev, EKA Kuns-

tibuss ja partnerpäevad, EASI rahvusvahelise koostöövõrgustike infopäev. Sellel kevadel on veel tulemas üks suur EASI ja ülikoolide ning rakenduskõrgkoolide ühine infopäev ettevõtjatele.

Mis oleks teie sõnum ettevõtjatele, kui rääkida nendega koostööst teadusasutustega?

Olla ambitsioonikas, aktiivne ja järjepidev. Esmalt mõelda läbi oma eesmärgid ja kas need on piisavalt ambitsioonikad. Siis sõnastada ülesanne, mõelda läbi vajadused ja võimalused ning uurida EASist kes ja kuidas saab aidata. Võib juhtuda, et esimesel korral ei õnnestu leida lahendust või tuleb muuta oma eesmärke, aga kindlasti soovime proovida uuesti. On ka võimalus, et saavutatakse esialgsetest ootustest hoopis edukam tulemus.

Ja kindlasti soovime ettevõtjatel kasutada märksa aktiivsemalt ülikoolide poolt pakutavat võimalust kaasata oma ettevõtte või tootearenduse mõne küsimuse lahendamisel üliõpilaste ja magistrantide teadmiste-oskuste rakendamist. Siin on edu kahepoolne: ettevõtted saavad kasutada EASI toetustele tuginedes ülikooli teenuseid ja üliõpilased saavad praktilise töökogemuse.

NOPE

**RESTAUREERIJAD
KOGUVAD/TEEVAD
AJALUGU**

Pea iga teine kirik Eestis vajaks uuenduskuuri. Et pühakojad oma endises hiilguses taastada, kogub Eesti Kunstiakadeemia (EKA) muinsuskaitse ja restaureerimise osakond kirikute ehitusloo ja konserveerimisega seotud informatsiooni interneti andmebaasi.

Tekst: **Kristi Leppik** Foto: **Karel Koplimes**

Küsimusele, miks restaureerijad taolise mahuka töö ette võtsid, vastas EKA muinsuskaitse ja restaureerimise osakonna kunstimälestiste konserveerimise õpesuuna juhataja ning digitaalse arhiivi «Eesti kirikud» peakoordinaator Hilikka Hiiop, et sageli osutub taolise informatsiooni saamine ühele restauraatorile väga ajamahukaks. Ühe andmebaasi leiab ühest arhiivist, teise teisest - informatsioon on laiali pillutatud. «Peab palju süvenema mahukatesse kaustadesse ja kirjutistesse,» rääkis ta. Siis tekkiski mõte, et kui need andmed oleks juba ühes kohas korralikult olemas, saaks restaureerijad oma põhitegevuse juurde asuda ehk restaureerima hakata. Samas jääksid kogutud andmed arhiivi alles ja neid saavad kasutada kõik inimesed. Olgu nendeks huvilisteks siis ajaloolased või turistid.

Tänaseks on digitaalsesse andmebaasi sisestatud info Saaremaa, Harjumaa ja Läänemaa kirikute kohta. Käimas on töö Järvamaa ja Hiiumaa kirikutega. «Andmebaasi lisavõlu on selles, et seda saab alati täiendada, uut informatsiooni lisada või kaastöötajate ringi laiendada,» rääkis Hiiop digitaalse andmebaasi plussidest.

Kuna kirikuid on Eestis palju, siis esialgu koguvad restaureerimisosakonnatudengid andmeid eelkõige ajalooliste kihelkonna- ja linnakirikute kohta.

Aga kuidas siis informatsiooni kogumine käib? Sellele andis Hiiop lihtsa seletuse. Õppeaasta lõikes töötavad II kursuse tuden-

gid läbi arhiivides olevad materjalid. Sellele järgneb soovine praktika, kus sõidetakse kirikud läbi ning kontrollitakse eelnevalt läbi töötatud arhiiviandmeid kohepeal. «Teeme illustreerivad ning eksterjöörü ja interjöörü fotod, sealhulgas ka ringpanoraamid, mis võimaldavad vaadata kirikuid andmebaasis 360 kraadi raadiuses,» rääkis Hiiop.

Erinevalt arheoloogidest, restaureerijad midagi jahmatamapanevat ei otsi, sest peamine eesmärk on kogu hajutatud informatsioon lõpuks ühte kohta kokku koguda. Samas on Hiiopi sõnul restaureerijad nii mõnelgi objektil viinud läbi põhjalikumaid uuringuid ja see on huvitav! Näiteks suutsid nad Valjala kiriku Apostli maalingu uuringute raames maalitehnikate ja pigmendianalüüsiga luua uut informatsiooni. «See seab osaliselt kahtluse alla ka senised käibel olevad kunstiajaloolised teooriad,» rääkis Hiiop põnevusega.

Taolised leiud ning täiendavad uued uuringud tekitavad restaureerijates üha enam huvi objektide vastu. «Tudengeid õpetab see ka analüüsima ja hindama varem läbi viidud restaureerimistöid,» tõdes Hiiop. Samas nentis ta, et ühe kiriku restaureerimine on väga keeruline ning mitmetasandiline tegevus. «Ja äärmiselt keeruline väljakutse, kus maksimaalne resultaat pole alati garanteeritud,» rääkis Hiiop. Seda seepärast, et asjaolusid, millest restaureerimistöode tulemused võivad sõltuda, on niivõrd palju.

Hilikka Hiiopi (pildil) sõnul tekitavad huvitavamad ajaloolised leiud restaureerijates kindlasti suurt kihku kohe tööle hakata. Ent seda kihku tuleb vaos hoida ja tegutseda pigem aegamööda, sest omavolitsemine ja kiirustamine võib ajaloolisi materjale pöördumatult kahjustada.

«Kas või hoone kõikuv sisekliima, mille tulemusel võivad kahjustuda äsja restaureeritud maalid,» tõi Hiiop näite.

Huvitavamad leiud tekitavad restaureerijates üha suuremat restaureerimiskihku - hakkaks juba asjaga pihta! «Aga seda kihku peab vaos hoidma, sest igasugune omavoliline ja planeerimatu tegevus ajaloolise materjaliga on halb ja sageli ka pöördumatu,» ütles Hiiop.

«EESTI KIRIKUD»

Allikas: kirikud.muinas.ee

- Digitaalse arhiivi eesmärk on koondada ühtsesse andmebaasi kirikute ehitusloo ja konserveerimisega seotud informatsioon.
- Arhiiv on loodud EKA muinsuskaitse ja restaureerimise osakonna poolt, aga kui leidub meie kirikute ajaloo huvilisi, kes tahaksid projektis kaasa lüüa, siis on nende kaastöö kindlasti teretulnud.
- Esialgu kogutakse ajalooliste kihelkonna- ja linnakirikute andmeid, andmebaasi peamenüüs on esmase jaotuse aluseks ajaloolised (kuni 1917. aastani) maakonnad.
- Tänapäevaks on andmed sisestatud Saaremaa, Harjumaa ja Läänemaa kirikute kohta.
- Andmebaasi leiab aadressilt kirikud.muinas.ee

NOPE

**KOOS LEIAME TEILE
SOBIVA LAHENDUSE!**

**TUTVU EESTI
KUNSTIAKADEEMIA
TEENUSTEGA**

**www.artun.ee/
teenused**

EESTI KUNSTIAKADEEMIA

**Arhitektid
Disainerid
Kunstnikud
Teadlased**

prfl.org

Eesti Kunstiakadeemia portfooliod

INTERNET KUI ISIKLIK RÄTSEP

Kui midagi tänapäeval napib, siis on see aeg. Seepärast on ettevõtte Monsavile oü tegijad Roman Melsas ja Stanislav Ivanov töötamas välja uut triiksärkide tellimusportaali, kus klient saab osta endale just sellise särgi, mis on spetsiaalselt talle loodud. Tekst: Kristi Leppik

Justkui oleks triiksärki õmmelnud oma rätsep - mõõdud, sobiv tegumood ja meeldivad aksessuaarid. Ainus vahe rätsepatööga on see, et triiksärki valmimisel on kasutatud ikkagi masstootmise võimalusi ning aja kokkuhoiu mõttes ei ole vaja näiteks kord nädalas õmblustöökojast läbi astuda. Piisab paki vastuvõtmisest ukseävel, kui toode on juba valmis õmmeldud.

Et taoline projekt ja innovaatiivne idee laia kasutuspinda leiaks, on Melsase ja Ivanovi arvates võttesõnaks visualiseerimine. Kui klient näeb oma tulevast triiksärki arvutiekraanilt, peaks see andma reaalse ettekujutuse, kuidas tema kujundatud särk hakkab valmis kujul välja nägema.

Keegi peab sellise innovaatiivse idee looma ka arvutiekraanile ning selle jaoks pöördusid Monsavile tegijad EKA poole. EKA graafilise disaini osakonna vilistlane Kadri-Maria Mitt pidi leid-

ma parima kujutamiseviisi neile särki detailidele, millest klient saab lõpuks kokku panna endale kõige sobivama triiksärki mudeli. «Oluline oli, et see oleks samal ajal atraktiivse ja võimalikult realistliku tulemusega ja ka tõhus, sest tegemist ei olnud ühkordse protsessiga, valik peab olema pidevalt hõlpsasti täiendatav,» rääkis Mitt.

See tähendab, et „nähtavaks“ tuli internetileheküljel disainida eri tüüpi kraed, varrukad, särki istuvused ja näiteks ka mansetid. Küsimusele, kui kerge või raske on ühel noorel disaineril taolist veebilahendust välja töötada, vastas Mitt, et ta ei usu, et see on ülesanne, millega toime ei tuldaks. Seda enam, kui koolis on kontakt veel teiste erialade inimestega ja nendega saab konsulteerida. «Vaja on lihtsalt pisut nuputamist ja netis ringituhnimist,» ütles ta.

Raskeimaks osaks pidas Mitt just lahenduse tehnilist poolt ja nentis, et taolise töö puhul on

rohkem kokkupuudet tehniliste küsimustega kui muidu. Samas pidas ta oluliseks projekti valmimise osaks ka suhtlust, sest ilma selleta tema sõnul taolist projekti lihtsalt ei sünniks.

«Kindlasti annavad analoogsed projektid noortele väga kasulikke kogemusi seetõttu, et peab palju suhtlema ja siis on vähem ilmaasjata nokitsemist,» nentis Mitt ja lisas, et koolis on neil olnud see põhimõte, et pidevalt tuleb ka poolikuid projekte juhendajatele ette näidata ja koos arutada. «Mitte et tuled hindamistele lihtsalt enda arvates super-asjaga kohale.»

Mittile endale tundub, et ettevõtjate poolt on soov EKA tudengitega koostööd teha üha suurem. «Ja minu meelest on see igati teravitav. Arvan, et see pigem ikka meeldib tudengitele,» ütles ta. Samas on Mitti sõnul oluline see, miks ettevõtja siiski kooli poole pöördub - kas reaalse sooviga midagi värsket ja innovaatiivset näha või lihtsalt raha säästa. «Värskust tudengid pakuvad, aga mõte, et ettevõtja kasutab tudengite tööd lihtsalt raha säästmise eesmärgil, nii väga tervitatav ei ole,» ütles Mitt. **NOPE**

KUIDAS TAOTLEDA ETTEVÕTLUSE ARENDAMISE SIHTASUTUSE (EAS) INNOVATSIOONIOSAKUID EKAGA KOOSTÖÖ TEGEMISEKS: ALLIKAS: EKA ARENDUSOSAKOND

- Tellija koostab lähteülesande.
- Leppige koostööprotsessi võimalikkuse osas kokku EKA arendus- ja tööd teostava osakonnaga.
- Küsige planeeritava arendustöö teostamiseks EKAlt hinnapakumist.
- Koostage Innovatsiooniosaku taotlus ja saatke see EASile eelhindamiseks.
- Kui EAsi eelhinnang (e-kirja teel) on positiivne ja midagi muutma/täiendama ei pea, saate esitada oma dokumendid EAsi. Lõplik vastus saabub kuni 10 tööpäeva jooksul.
- Sõlmige EASiga toetuse kasutamise leping ning EKAGA arendustöö teostamise leping.
- Projekti lõppedes esitab EKA teile arve ja osakonna poolt koostatud projektikirjelduse, mille alusel saab ettevõtte koostada EASile lõpparuande. **NOPE**

TÖÖTUS KULMINEERUS UUE BRÄNDIGA MOSHI

Oli see nüüd õnn või õnnetus, et Eesti uue firma, Moshi üks asutaja Marko Tõll möödunud aastal töötuks jäi. Tõlla töötus kulmineerus sellega, et koos Kristine Kiviga pandi alus uuele ökotoodete sarjale Moshi. Eesti Kunstiakadeemia tudengitelt vajadis noored Moshile uut imagot, mis oleks ühtaegu nii lihtne kui ka eristuv. Tekst: Kristi Leppik

Just need kaks viimast sõna on EKA tootedisaini osakonna juhataja professor Heikki Zoova sõnul tänapäeval tootedisainis määravad. «Kõik tahavad eristuda,» tähendas ta. See aga ei ole üldse mitte kerge, kui tundub, et tootedisainis on kõik juba ära proovitud. Kõige raskem ongi leida see uus ja huvitav, mis on väljakutse nii tegevatele tootedisaineritele kui ka EKA tudengitele.

Eristuda lihtsalt - enam raske mat sõnadekombinatsiooni EKA III kursuse tudengi, ühe Moshi imago looja, Sylvia-Johanna Annuse sõnul ei leia. See oli ka kirjas Moshi disainimise lähteülesandes. «Samuti on oluline, et oleks aru saada, millega tegu,» täiendas professor Zoova. See tähendab, et kui müügiartiklaks on ökoloogi-

gilised kehakreemid, siis tuleb sellest ka üheselt aru saada, et see ongi ökoloogiline kehakreem, mitte nõudepuhastusvahend või lillitseemned.

Moshi tegijad, Tõll ja Kivi selgitavadki, et Moshi toodab looduslikke ja orgaanilisi kehahoolustooteid, seepe, sojavahast küünlaid. Hetkel leiab tooteid veel ainult Pärnust, kuid kohekohe on avanemas internetipood ning tulevikus võib neid tooteid leida kaubanduskeskustest.

Kuidas aga noored taolisele mõttele - hakata ökotooted tootma - tulid? «Elu mängis meile väikese vingerpussi ja õnneks või õnnetuseks jäi Marko töötuks,»

meenutas Kivi. Siis otsisidki noored, millega nüüd edasi võiks tegeleda. Ja jõuti seepide ning küünaldeni. «Miks selline mõte tuli ja kuidas, seda praegu ise ka ei tea,» rääkis Kivi.

Peale äriplaani koostamist jõudsid nad n-ö pudelikaelani - ettevõtte imago, disain ja eristumine konkurentidest. «EKAni jõudsimise Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse (EAS) ja innovatsiooniosakute toetuse kaudu,» rääkis Kivi. Nii saidki lisaks EKA tootedisaini tudeng Annusele ja Ingele Viksile veel graafilise disaini osakonna tudeng Norman Orro luua sobivaim visuaalne identiteet ja pakendamise disainilahendus. «Lisaks oli nende ülesandeks Moshi oü imago loomine, logo kujundamine ning kodulehe vastavusse viimine pakendite disainilahendustega,» selgitas Kivi.

Kuigi EKA tudengite poolt disainitud Moshi siltidega pudeleid ja purgikesi kaubanduskeskustest veel ei leia,

on tegijad ise tulemusega rahul - Moshi paistab silma oma puhutuse ja lihtsusega ning lisaks on kõik pakendid eristatavad konkurentide omadest. «Me oleme väga rahul. Väga palju on tulnud positiivset tagasisidet. Kujundused on lihtsad ja vahvad, kõik on mustvalge, valgel põhjal must kiri,» ei hoiata Kivi oma emotsioone uuest silmarõõmust Moshist rääkides tagasi.

Küsimusele, kas taolise projektiga on noortel kerge või raske alustada, vastas Kivi, et kindlasti ei ole kerge. «Alustamiseks kulub väga palju raha, aega ning varuda on vaja kuhjaga kannatust,» rääkis ta. Kivi nentis, et alustavale ettevõttele on kindlasti abi nii starditoetusest kui ka innovatsiooniosakust. (Mis on innovatsiooniosak, loe täpsemalt intervjuust EASi innovatsioonivõimekuse juhi Aali Lilleoruga -toim.)

Moshi tegijad taotlesid töötukassast starditoetuse ja innovatsiooniosaku EASilt. «Mõlemast on meile tohutult abi olnud. Sellise abita ei oleks me praegu nii kaugele kui me oleme,» rääkis Kivi.

NOPE

MARE KELPMAN: TARBEKUNST ON VANANENUD VÄLJEND

Eesti Kunstiakadeemia (EKA) tekstiilidisaini osakonnajuhataja professor Mare Kelpman räägib, et praegu on tekstiili valdkonnas huvitav periood nii disaineritele endile ja kindlasti ka tootjatele – uute materjalide välja töötamine ja arendamine toimub kiiremini kui kunagi varem.

Tekst: **Kristi Leppik** Foto: **Karel Koplimeets**

Millest me tekstiilidisaini puhul üldse räägime – on see kunst, on see praktilisus?

Tekstiilidisaini valdkonnad hõlmavad palju erinevaid alaliike. Kui nimetada eelmisel suvel lõpetanud magistrите lõputööde teemasid, saab aimu vaid väikesest osast amplituudist: teraapiavahendid lastehaiglastele, interaktiivsed tapeedid, meetoodika välja töötamine pakutrüki võimalustest taimsete kangavärvidega, rõivakollektsioon MAKI kaubamärgile, teoreetiline uurimus ja süstematiseeritud materjalinäidiste kogu arhitektuuri eksterjööris kasutatavatest tekstiilmaterjalidest.

Mida saab EKA pakkuda – mida uut teeb tekstiilidisaini osakond oma töös varasema ajaga võrreldes?

EKA tekstiilidisaini osakonnas on olemas oskused tekstiilide välja töötamiseks, kujundamiseks, toodete välja töötamiseks ja tootmiskõlblikuks arendamiseks.

Millised on olnud viimased arengud tekstiili valdkonnas?

Tekstiili valdkonna mõiste on väga lai, alates rõiva- ja sisustus-tekstiilidest kuni arhitektuuris, masinaehituses, kaitsetööstuses jm kasutatavate tekstiilideni.

Uute spetsiifiliste tekstiilmaterjalide arendamine toimub intensiivsemalt kui kunagi varem. Põhjuseks on ühelt poolt loodusliku kiu tooraine nappus ja sellega seotud kallinemine, teisalt võimaldab teaduse ja tehnoloogia areng välja töötada tekstiile, mis suudavad edukalt asendada tugevaid ning vastupidavaid materjale, näiteks terast. Uued materjalid on tavaliselt lisandväärtusega, näiteks isepuhastuvad, soojendavad, mittesüttivad või kiirelt biolagunevad.

Kui palju on teie kui tegeva tekstiilikunstniku arvates see valdkond muutunud rohkem tarbekunstiks?

Mina kasutan mõistet disain. Disain tegeleb probleemidega, need võivad olla erialaspetsiifilised ja/või kasutajakesksed. Kunst tegeleb looja isikliku ego ning maailmanägemise väljendamise ja peegeldamisega. Tarbekunst on minu jaoks vananenud väljend. Tihti on selle väljendiga märgistatud esemeid, mida ei ole otstarbekad kasutada.

Aga millel rohkem turgu näete – disainil ehk tarbel või kunstil?

Usun, et mõlemal suunal on turgu, aga need turuosad on loo-

mulikult erinevad. Eesti turg on mõlemal suunal tegutsejatele liiga väike ja madala ostuvõimega.

Me kõik kasutame igapäevaselt tekstiilist tarbeesemeid, kuigi paljud võib-olla ei pööra tähelepanu eseme valmistamisega seotud töö hulga, materjalidele ja nende kvaliteedile. Idast tulev odava tööjõuga toodetud kaup on rikkunud arusaama, mis on asja tegelik väärtus. Paraku ei saa ega ka taheta Hiinas ja mujal lõputult toota nii madalate kuludega.

Eestis on viimasel ajal mitmed tekstiilivabrikud hingusele läinud, millest see meile märku annab?

Uued omanikud on ettevõtte ostuga seoses huvitunud rohkem kinnisvarast kui töötajate oskusest. Tekstiilitootmine on aga samasugune strateegiline oskus nagu leivategu, mille oskused tuleb säilitada. Paljudes Euroopa riikides on seda mõistetud ja loodud Euroopa Liidu rahastamisel väikseid ja innovaatilisi ettevõtteid, mis säilitavad ja arendavad edasi tekstiilitootmise oskusi. Rõhutan, et käsitööstuslik kangakuduja ei oma neid oskusi, mis tööstuslikuks tootmiseks vajalikud on.

Olete eestvedajaks olnud mitmetele erinevatele projektidele ja toonud seeläbi tekstiilidisaini veidike nanotehnoloogilisemaid suundi, kuigi need jäävad vist lõplikult siiski inseneride pärusmaaks?

EKA tekstiilidisaini osakond tegeleb nn arukate ehk interak-

tiivsete tekstiilide valdkonnas 2005. aastast alates. Selle aasta mais esitleme oma tudengite töid Frankfurdis suurel rahvusvahelisel Technotextil messil. Antud valdkond on kindlasti tuleviku-trend, kus hea tulemuse nimel peavad koostööd tegema teadlased, insenerid ja disainerid. Meie doktorant Kärt Ojavee töötabki koos Tallinna Tehnikaülikooli doktorandide ja inseneridega Biorobotika Keskuses.

Olulisel kohal on ka sotsiaalse disaini valdkond. Tekstiilide ja eriti interaktiivsete tekstiilide kaasabil on võimalik luua vajalikku puuetega inimeste teraapiaks ja abivahenditeks.

Eelmisel aastal pälvis rahvusvahelise tunnustuse Liis Koorti magistrیتöö Taktiilne tekstiil – teraapiavahend tunnetushäiretega lastele, mis osutus Hiinas toimunud ülemaailmsel kõrgkoolide asotsiatsiooni Cumuluse võrgustiku sotsiaalse disaini konkursil III preemia vääriliseks. Tallinna Lastehaigla teraapiavahenditeks välja töötatud tekstiilsed teraapiavahendid on olnud kasutuses ligi aasta ning saanud spetsialistidelt kõrge hinnangu.

Aga nanotehnoloogiaga me siiski ei tegele, jah. Las see jääb teadlaste ja inseneride tegevusvaldkonnaks. Samas üritan siiski olla kursis, mis seal valdkonnas toimub.

Mida te arvate – missugune näeb teie silmis välja hea koostöö ühe kooli ja ettevõtja vahel?

Ettevõtjalt ootame, et kui ta meie poole pöördub, siis ta soovivad oleksid enne läbimõeldud. Ettevõtte annab ülesande lahendamiseks sisendi. Kui aga seda ei tule ja ettevõtja ei ole ise selgusele jõudnud, mis probleemidega peaks disainerid tegelema, ei saa tulla ka lahendust. **NOPE**

LOOVUS JA INNOVATSIOON SINU ETTEVÖTTES – MIKS JUST NÜÜD?

Tekst: **Anne Pikkov** Foto: **Karel Koplímets**

Aga sellepärast, et praegune majanduslik madalseis tuleb enda kasuks tööle panna! Suunata pilk ettevõtte sisse, tegeleda valdkondadega, kust sünniks nutikad tooted ja teenused, mis annaksid vajaliku eelise konkurentide ees. Elköige tähendab see oma tarbijates emotsioonide äratamist ja ootuste rahuldamist parimal viisil.

Sellist sobilikku pinnast, kust võrsu suued innovaatilised ideed ja uus kvaliteet, saab iga ettevõtja ise soodustada. Avada end uutele trendidele ja teadmistele. Need ei nõua märkimisväärseid investeringuid, küll aga võivad osutada pääseteeks paigalseisust. Sihik tuleks suunata enesetäiendusele ja arendusele, mis «headel aegadel» tundusid ebavajalikud, sest kõik sujus niigi tõusvas joones.

Ühest eduvalet pole, aga on palju näiteid ettevõtjatest, kes on ettevõtte arengus saavutanud uue kvaliteedi.

Sügisel seisis üks Tallinna luksulikke sisustuskaupu müüv firma silmitsi tõdemusega, et ostjate ligi meelitamiseks ei piisa ainult brändi nimest. Kliente nappis ja need, kes tulid, olid väga teadlikud ja valivad. Niisiis tuli leida moodus, kuidas pakkuda kliendile enam kui lihtsalt ostu-müügitehingut.

Avatud Akadeemia koostas programmi, mille kohaselt korraldasime müüjatele hommikuti enne tööpäeva algust sisekujunduse kursuse kompositsioonist, värvusõpetusest, projektide lugemisest ja koostamisest.

Tänaseks on muutunud müüjate suhtumine oma töösse ja seda nähakse pigem arenguvõimaluseks. Seeläbi jõudis teenindus uuele tasemele ning kliendid soovivad seda firmat teistelegi.

Loovus pole vaid kunstnike pärusmaa. Kunstiakadeemia täienduskoolitus on võimalus kõigile, kes soovivad õppida uut eriala

või tegutseda looval alal. Kursused on planeeritud intensiivse tegevusena, ent samas toimuvad nad mõnuses pingevabas õhkkonnas. Vähetähtis pole ka meeldiv atmosfäär, mis kursustel valitseb – siin kohtuvad inimesed väga erinevatelt elualadelt ja erinevatest riikidest.

Suurenevast huvist loominguiliste tegevuste vastu näitab ka ettevõtete soov oma üritustel kasutada kunstikoolitust. Näiteks on öelnud Inga Berkovitch Sampopangast: «Idee maalikoolituse läbiviimiseks sai alguse soovist teha midagi täiesti erinevat igapäevastest tegevustest. Kuna meie koostööpartnerid tegelevad müümise, mis on ju ka üks parast kunst, siis mõtlesimegi teha hoopis «päris» kunsti. Ja nii valmisid Tiina Tammetalu juhendamisel unikaalsed teosed, mis nüüd kaunistavad koosolekuruumi.» **NOPE**

TEE ALGUST SUVEAKADEEMIAS!

On tulemas suvine jõudeaeg, mis on hea tulevikuplaanide tegemiseks.

Mai alguses avab oma ukseid võimalusterohke Suveakadeemia, kus saab valida erinevate kunsti- ja disainikursuste vahel. Kunstiajaloo põnevad seigad, maalimine, keraamika, suvema- ja kujundamine ja rõivastumise kunst on vaid väike osa pakutavast.

Meie juhendajad on oma valdkonna parimad kunstnikud ja disainerid, kes oskavad õppeprotsessi muuta tõeliseks naudinguks ka neile, kes pole varem kunstiga kokku puutunud.

Kel on olnud aga soov omandada oskused töötamiseks ja tegelemaks uuel alal, neile on üheaastased ruumikujunduse, kujundusgraafika, fotograafia, keraamika ja restaureerimise

kursused. See on hea võimalus neile, kes soovivad igapäevatöö kõrvalt omandada uued erialased oskused.

Loomingulisus on kõigis meis olemas - piiritu ja põnev. Andkem talle siis võimalus väljenduda ja meid emotsionaalselt rikkamaks muuta! **NOPE**

suveakadeemia.artun.ee
www.artun.ee/avatudakadeemia
TEL 6 267 326

Kultuur kutsub
2011
TALLINN

Postimees TALLINK LENOVO ESTONIAN AIR

**HOP ON
HOP OFF
ART**

KUNSTIBUSS

**BUSSITUURID KUNSTI JA DISAINI
TULIPUNKTIDESSE!**

**START IGAL LAUPÄEVAL KELL 12:00
EESTI KUNSTIAKADEEMIA
TARTU MNT. 1 PLATSILT!**

**KOHTADE BRONEERIMINE:
KUNSTIBUSS@ARTUN.EE**

WWW.KUNSTIBUSS.ARTUN.EE

EESTI KUNSTIAKADEEMIA CITY TÕÜR

EESTI KUNSTIAKADEEMIA

TÄIENDUSKOOLITUS

Koolitused, mis sobivad nii huvialaseks kui erialaseks täienduseks. Annavad vajaliku baasi töötamiseks looval alal. Juhendajateks on parimad Eesti kunstnikud, kes oskavad õppeprotsessi muuta naudinguks ka neile, kes pole varem kunstiga kokku puutunud.

ÕPI UUS ERIALA 1 AASTAGA:

**RUUMIKUJUNDUS
RESTAUREERIMINE
KERAAMIKA
KUJUNDUSGRAAFIKA
FOTOGRAAFIA
KERAAMIKA**

**KOOSTAME ETTEVÖTETE
VAJADUSEST LÄHTUVAID
KOOLITUSPAKETTE JA
SISEKOOLITUSI.**

**WWW.ARTUN.EE/
AVATUDAKADEEMIA**

